

УДК 336-047.36:001.891

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.207.118-123>**Шевчук Ю.В.**

кандидат економічних наук

Державний податковий університет

Shevchuk Yuliia

PhD in Economic Sc.

State Tax University

<https://orcid.org/0000-0001-7503-8028>**Дідківська К.О.**

Державний податковий університет

Didkivska Karyna

State Tax University

<https://orcid.org/0009-0006-7702-7289>

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

У статті розглядається сутність і трактування поняття «фінансовий моніторинг» у контексті сучасних економічних і правових реалій. Поняття розкривається як комплексна система заходів, спрямованих на виявлення, запобігання та протидію легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, а також фінансуванню тероризму. Проаналізовано основні наукові підходи до визначення термінології, що свідчить про багатогранний характер. Зазначено, що фінансовий моніторинг поєднує контрольні, аналітичні та превентивні функції, сприяючи підвищенню фінансової безпеки держави. У результаті зроблено висновок, що чітке розуміння сутності фінансового моніторингу є необхідною умовою ефективного функціонування фінансової системи та забезпечення економічної стабільності. Підкреслено значення цифровізації процесів контролю як чинника підвищення прозорості та ефективності фінансових операцій.

Ключові слова: фінансовий моніторинг, легалізація доходів, фінансова безпека, фінансовий контроль, протидія відмиванню коштів, фінансові операції, ризик-орієнтований підхід, прозорість фінансової системи.

THE ECONOMIC ESSENCE OF FINANCIAL MONITORING

The article examines the essence and interpretation of the concept of 'financial monitoring' in the context of modern economic and legal realities. The concept is revealed as a comprehensive system of measures aimed at detecting, preventing and counteracting the legalisation of proceeds from crime, as well as the financing of terrorism. Scientific approaches to defining the term are analysed, demonstrating its multifaceted and interdisciplinary nature. It is determined that financial monitoring combines control, analytical and preventive functions, contributing to the enhancement of the state's financial security. In the current economic climate, the issue of improving the financial monitoring system is becoming particularly relevant due to the growth of internal and external threats and the high level of shadow economy. It is noted that financial monitoring can only be effective if it is combined with comprehensive state measures to combat the shadow economy. At the legislative level, the essence of the concept is enshrined in the Law of Ukraine 'On Preventing and Combating the Legalisation of Proceeds from Crime, Financing of Terrorism and Financing of the Proliferation of Weapons of Mass Destruction' (2014). Scientific approaches - functional, process-based, systemic, structural, and goal-oriented - have been systematised to clarify the meaning of the category of 'financial monitoring.' It has been proven that it is a purposeful, systematically organised activity for the collection, analysis and evaluation of financial information in order to identify and minimise financial risks. It has been concluded that effective financial monitoring is a key condition for ensuring the economic stability and financial security of the state. Particular attention is paid to the role of digital technologies in increasing the transparency of financial transactions and the quality of analytical processes. Directions for further improvement of the financial monitoring system to strengthen Ukraine's economic stability are proposed. It has been determined that continuous improvement of financial monitoring methods and tools is key to improving the efficiency of financial flow management.

Keywords: financial monitoring, income legalisation, financial security, financial control, anti-money laundering, financial transactions, risk-based approach, transparency of the financial system.

JEL classification: A 10.

ISSN друкованої версії: 2224-6282

ISSN електронної версії: 2224-6290

© Шевчук Ю.В., Дідківська К.О., 2025

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації економічних процесів, посилення інтеграційних зв'язків і зростання рівня фінансових ризиків особливої значущості набуває проблема ідентифікації та уточнення економічної сутності фінансового моніторингу. Складність цього явища полягає в його багатовимірності: фінансовий моніторинг одночасно виступає інструментом протидії тіньовим фінансовим потокам, елементом системи внутрішнього контролю суб'єктів господарювання та важливою складовою державної політики у сфері забезпечення фінансової безпеки. Наявні трактування сутності фінансового моніторингу коливаються від розуміння його як системи заходів, спрямованих на запобігання легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, до ширшого тлумачення – як комплексної інформаційно-аналітичної діяльності, що забезпечує своєчасне виявлення фінансових ризиків і прийняття ефективних управлінських рішень. Така розбіжність підходів ускладнює розроблення уніфікованої методології фінансового моніторингу, його нормативно-правового регулювання та практичне впровадження у системах корпоративного управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання сутності, ролі та механізмів фінансового моніторингу досліджується у працях багатьох вітчизняних науковців. Так, теоретико-правові аспекти контролю та нагляду у цій сфері розкрито у роботах Т.П. Мінки [2] та П.С. Борцевича [3], які підкреслюють важливість удосконалення нормативного регулювання. М.В. Дубина [4] і Е.С. Дмитренко [5] досліджують зміст дефініції «фінансовий моніторинг» та його фінансово-правовий механізм, спрямований на протидію відмиванню коштів. М.С. Уткіна [6; 8] акцентує увагу на ролі фінансового моніторингу як інструменту запобігання фінансовому тероризму, тоді як О. Смагло [7] аналізує особливості функціонування системи фінмоніторингу в Україні.

Важливим напрямом досліджень є банківська сфера, де Т.Б. Ковч [12] і І.В. Плєсун [11] вивчають систему ризик-контролю клієнтів та моніторинг фінансової стійкості. У працях І.Г. Бірюкової [16] та Л. Винниченко-Кумкової [9] розглядаються основні проблеми протидії легалізації доходів і міжнародні аспекти регулювання.

Попри значний внесок вітчизняних та зарубіжних дослідників у вивчення сутності, ролі та механізмів фінансового моніторингу, залишається невирішеним питання формування узгодженого підходу до його трактування та інтеграції різних функціональних аспектів у єдину теоретико-методологічну модель.

Недостатньо досліджено, яким чином різні підходи до фінмоніторингу - цільовий, системний, процесний, функціональний та структурний - можуть взаємодіяти та доповнювати один одного. Ця прогалина визначає потребу в поглиблених дослідженнях щодо розробки комплексної моделі фінансового моніторингу, яка б враховувала сучасні економічні реалії, цифровізацію процесів та міжнародні стандарти.

Мета статті: осмислення сутності фінансового моніторингу з позиції цільового, системного,

структурного процесного та функціонального підходів.

У дослідженні використовувався метод системного аналізу, який дозволяє інтегрувати різні підходи до трактування фінансового моніторингу та виявляти взаємозв'язки між ними. Застосовувався метод компаративного аналізу для порівняння визначень і підходів, запропонованих різними науковцями. Для узагальнення і систематизації інформації використано метод наочного відображення, що допомагає чітко структурувати різні трактування фінансового моніторингу. Додатково застосовувався метод узагальнення та синтезу для об'єднання отриманих результатів в єдину концептуальну модель.

Виклад основних результатів дослідження. У сучасних умовах розвитку економіки, питання вдосконалення системи фінансового моніторингу набувають особливої актуальності через зростання внутрішніх і зовнішніх загроз та високий рівень тіньової економіки в Україні. Значна частка нелегальних готівкових коштів у господарському обігу свідчить, що сама по собі система фінмоніторингу не може стати універсальним засобом боротьби з такими явищами. Її результативність можлива лише за умови поєднання з комплексними державними заходами щодо детінізації економіки.

На законодавчому рівні його сутність закріплена у Законі України «Про запобігання та протидію легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (2014 р.), де фінмоніторинг визначається як «сукупність заходів державного та первинного рівня, спрямованих на протидію відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та поширенню зброї масового знищення» [1].

Поняття «фінмоніторинг» почало активно застосовуватися як комплекс заходів щодо протидії легалізації доходів злочинного походження. На початку його здебільшого вживали для позначення систематичного спостереження у сфері фінансів, без урахування специфіки їх спрямованості. Уже в 90-х роках 20 століття термін набув спеціалізованого значення у сфері процедур банкрутства та антимонопольних досліджень. Сьогодні у західній практиці фінансовий моніторинг трактується як «процес спостереження й аналізу фінансових показників, потоків та бюджету, що найбільше відповідає сутності фінансового контролю» [3].

На жаль, немає єдиного визначення поняття «фінансовий моніторинг», тому дослідники нерідко використовують близькі за змістом терміни «контроль» чи «нагляд» [2].

У науковій літературі існує значна кількість визначень поняття «фінансовий моніторинг», що зумовлено різними підходами дослідників до його змісту та функцій. Це поняття трактується як у вузькому, так і в широкому розумінні - залежно від мети дослідження, галузі застосування та рівня аналізу.

Дослідники трактують поняття «фінансовий моніторинг» по-різному - як ціль, систему, процес, функцію а також як структурне утворення, що має власних

суб'єктів та об'єкт. Така багатогранність підходів відображає складну природу цього явища та різноманітність його функціональних аспектів.

З огляду на можливі форми прояву фінансового

моніторингу систематизуємо його дефініції через функціональний, процесний, системний, структурний і цільовий підходи (табл. 1).

Таблиця 1

Трактування дефініції «фінансовий моніторинг»

Підхід	Автор та джерело	Визначення
Цільовий	О. Смагло [7]	Специфічна форму фінансового контролю, спрямована на виявлення та запобігання фінансуванню тероризму. Він включає як державний, так і первинний рівні, де ключову роль відіграють банки та інші фінансові установи. Ефективність моніторингу визначається не кількістю виявлених порушень, а попередженими фінансовими зловживаннями.
	Е. Дмитренко [5]	Спеціалізований інструмент державного фінансового контролю, спрямований на виявлення, запобігання та протидію відмиванню доходів.
	В. Кончаковська та А. Кравчук [8]	Форма державного контролю, спрямована на запобігання легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму. Він передбачає збір, аналіз і перевірку підозрілих фінансових операцій та оцінку ризиків. Здійснюється як державними органами, так і фінансовими установами. Його мета - попередити фінансові злочини ще до їх вчинення.
	А. Гаврилишин [13].	Комплекс дій із виявлення, аналізу та перевірки фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією незаконних доходів, з подальшим переданням інформації правоохоронним органам.
Системний	О. Орлюк [6]	Окрема форма державного фінансового нагляду, яка реалізується спеціально уповноваженими органами влади та відповідними установами.
	Ж. М. Довгань [14].	Система, що складається з взаємопов'язаних елементів і враховує внутрішні та зовнішні впливи, яка здійснює спостереження, аналіз, оцінку та прогнозування довгострокової стійкості банку.
	Г. Бірюкова [16].	Система безперервного контролю за ключовими показниками фінансової діяльності підприємства в умовах динамічних змін на фінансовому ринку.
Процесний	Д. Я. Сливка та В. В. Квашин [9].	Процес виявлення доходів, отриманих незаконним шляхом. НБ встановлює вимоги для банків і небанківських установ щодо протидії відмиванню таких доходів та контролює їх виконання. Ця діяльність регулюється як на внутрішньодержавному, так і на міжнародному рівнях.
Процесний	О. Акентьєва, З. Халіулліна, Г. Рябошапка [11].	Визначає поняття фінмоніторингу через контроль як процес спостереження та перевірки відповідності діяльності об'єкта управління прийнятим рішенням з метою визначення результатів і виявлення відхилень.
	Т. Б. Ковч [12].	Постійний науково-обґрунтований процес контролю, аналізу та прогнозування змін у фінансовій діяльності господарюючих суб'єктів і населення для підтримки економічного розвитку та стабільності фінансового сектору країни.
Структурний	Л. К. Воронова, М. П. Кучерявенко та Н. Ю. Пришива [9].	Особлива форма фінансового контролю та як окремий інститут фінансового права, що регулює управління фінансами через зовнішні механізми контролю.
	О. Колодізева [11].	Трактує поняття фінмоніторингу через банківський ризик- ймовірність виникнення подій, що призводять до фінансових втрат або нестабільності через невідповідність очікуваних і фактичних фінансових показників банку.
Функціональний	О. Г. Комісаров, О. Ю. Скрипка та О. Г. Собакарь [10].	Спеціалізована форму контролю, що стосується перевірки фінансових дій учасників операцій на предмет їх законності, доцільності та ефективності. Об'єктами цього контролю є як підприємства та організації різних форм власності, так і фізичні особи, які здійснюють фінансові операції в межах України. Суб'єктами фінансового моніторингу виступають державні органи та уповноважені недержавні установи.
	В. Берізо [15].	Комплекс дій, спрямованих на виявлення, аналіз і перевірку фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з відмиванням незаконних доходів, з подальшою передачею інформації до правоохоронних органів.

Джерело: складено авторами за даними [5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16].

За результатами ідентифікації можливих форм прояву фінансового моніторингу, обґрунтуємо його сутність у розрізі функціонального, процесного, системного, структурного і цільового підходів (табл. 2).

Узагальнення розуміння сутності фінансового моніторингу через форми його прояву дозволяє сформулювати комплексне визначення: фінансовий

моніторинг – це цілеспрямована, системно організована та структурно впорядкована діяльність, що реалізується як безперервний процес збору, обробки, аналізу й оцінювання фінансової інформації з метою виявлення, попередження та мінімізації фінансових ризиків і протиправних дій у фінансовій сфері.

Таблиця 2

Сутність фінансового моніторингу у розрізі функціонального, процесного, системного, структурного і цільового підходів

Форми прояву фінансового моніторингу	Підходи до осмислення суті фінансового моніторингу	Сутність фінансового моніторингу
Фінансовий моніторинг як ціль	Цільовий	Фінансовий моніторинг спрямований на досягнення конкретної мети запобігання фінансовим злочинам
Фінансовий моніторинг як система	Системний	Фінансовий моніторинг – це взаємопов’язана сукупність елементів, що забезпечують цілісність і стабільність контролю
Фінансовий моніторинг як структура	Структурний	Фінансовий моніторинг – це організаційно вибудований взаємозв’язок складових елементів
Фінансовий моніторинг як процес	Процесний	Фінансовий моніторинг – це послідовність операцій і дій для ефективного збору та аналізу фінансової інформації
Фінансовий моніторинг як функція	Функціональний	Фінансовий моніторинг – це сукупність функцій, що спрямовані на виявлення ризиків і забезпечення законності фінансових операцій

Джерело: складено авторами

Він виступає комплексною функцією управління фінансовими потоками, яка забезпечує законність, прозорість і стабільність фінансових операцій на мікро- та макрорівнях, поєднуючи у собі цільовий, системний, структурний, процесний і функціональний підходи до забезпечення фінансової безпеки суб’єктів господарювання та держави в цілому.

Висновки. Узагальнюючи результати дослідження, слід зазначити, що фінансовий моніторинг є складним багатограним явищем, економічна сутність якого розкривається через поєднання функціонального, процесного, системного, структурного та цільового підходів. У межах функціонального підходу він виступає сукупністю дій, спрямованих на виявлення фінансових ризиків і забезпечення законності фінансових операцій. Процесний підхід дає змогу розглядати фінансовий моніторинг як послідовність аналітичних та управлінських процедур, що забезпечують ефективне виявлення та попередження фінансових порушень. Системний і структурний підходи підкреслюють взаємозв’язок і цілісність елементів моніторингу, а також визначають його організаційно-інформаційну архітектуру, яка формує основу для стабільного

функціонування фінансової системи. Цільовий підхід, у свою чергу, акцентує на кінцевій меті моніторингу – запобіганні фінансовим злочинам, забезпеченні фінансової безпеки та підвищенні прозорості економічних процесів.

Таким чином, фінансовий моніторинг доцільно визначати як інтегровану систему управлінських і контрольних дій, що здійснюються на основі комплексного аналізу фінансової інформації з метою виявлення потенційних загроз, оптимізації управлінських рішень і забезпечення економічної стабільності. Його сутність полягає у забезпеченні безперервного контролю за фінансовими потоками, узгодженні діяльності суб’єктів господарювання з вимогами фінансової безпеки та підвищенні рівня довіри до фінансової системи.

Перспективи подальших досліджень полягають у поглибленні методичного інструментарію фінансового моніторингу в контексті цифровізації бухгалтерського обліку та аналітичних процесів, розробленні інтегрованих моделей ризик-орієнтованого контролю, а також удосконаленні системи внутрішнього аудиту як складової механізму фінансового моніторингу.

Список використаних джерел:

1. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18#Text>
2. Мінка Т.П. (2024). Теоретико-правова природа понять нагляду та контролю і їх співвідношення. Науковий вісник ужгородського національного університету. серія: право, Т. 2. № 83. С. 307–310. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.2.44>
3. Борцевич П.С. (2025). Сучасні аспекти правового регулювання фінансового моніторингу. Аналітично-порівняльне правознавство, № 1. С. 423–426. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.01.69>
4. Дубина М.В. (2021). Дослідження змісту дефініції фінансовий моніторинг. Проблеми і перспективи економіки та управління, № 3(3). С. 253–258. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/63632>
5. Дмитренко Е.С. (2014). Фінансово-правовий механізм протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. Сучасні тенденції розбудови правової держави в Україні та світі : зб. наук. ст. за матеріалами II Міжнар. наук.-практ. конф., (10 квіт. 2014 р.). Житомир : ЖНАЕУ, С. 136–137. URL: <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/2010/27402>
6. Уткіна М.С. (2022). Фінансовий моніторинг vs фінансовий контроль. The III rd International scientific and practical conference – Modern research in world science, SPC–Sci-conf. com. ua. Pp. 1858-1862. URL: <https://surl.li/uodpor>
7. Смагло О. (2021). Функціонування системи фінансового моніторингу в Україні. Економіка та

суспільство, № 26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-28>

8. Уткіна М.С. (2023). Фінансовий моніторинг як інструмент запобігання фінансовому тероризму: нові виклики та перспективи. Академічні візії, № 20. С. 1–7. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/431/386>

9. Винниченко-Кумкова Л., Кашук К. (2024). Фінансовий моніторинг у сфері протидії відмиванню грошей: поняття та міжнародні аспекти. Молодий вчений, № 4(128). С. 151–156. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-4-128-13>

10. Комісаров О.Г., Скрипка О.Ю., Собакарь О.А. (2015). Первинний фінансовий моніторинг у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму: монографія. Дніпропетровськ, 184 с. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/600>

11. Плєскул І.В. (2019). Теоретичний підхід до визначення сутності поняття ризик-контролю клієнтів банків в системі фінансового моніторингу. Причорноморські економічні студії, № 45. С. 157–163. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.45-29>

12. Ковч Т.Б. (2011). Формування системи фінансового моніторингу в банківській сфері України. Академічні тексти України, URL: <https://uacademic.info/ua/document/0412U000009#!>

13. Гаврилишин А.П. (2008). Щодо питання понятійного апарату «фінансовий моніторинг». Організаційно-правове забезпечення діяльності контролюючих та правоохоронних органів у сфері господарювання: проблеми сьогодення і перспективи розвитку: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Ірпінь, 6 черв. 2008 р.). Ірпінь: НУДПС України, 588 с.

14. Довгань Ж.М. (2011). Індикатори та моніторинг фінансової стійкості банківської системи. Вісник ТНЕУ, № 2. С. 31–41. URL: <https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/228>

15. Бормотова М.В., Мухіна К.О. (2015). Дослідження сутності поняття фінансовий моніторинг. Вісник економіки транспорту і промисловості, № 50. С. 214–217. DOI: <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i50.53068>

16. Бірюкова І.Г. (2012). Основні проблеми фінансового моніторингу у протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право), № 1(56). С. 235–241.

References:

1. Pro zapobihannia ta protyidui lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia [On prevention and counteraction to the legalization (laundering) of proceeds from crime, the financing of terrorism and the financing of the proliferation of weapons of mass destruction]: Law of Ukraine dated 14.10.2014 No. 1702-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18#Text> [in Ukrainian].

2. Minka, T.P. (2024). Teoretyko-pravova pryroda poniat nahliadu ta kontroliu i yikh spivvidnoshennia [Theoretical and legal nature of the concepts of supervision and control and their correlation]. Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Law, Vol. 2. No. 83. Pp. 307–310. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.2.44> [in Ukrainian].

3. Bortsevych, P.S. (2025). Suchasni aspekty pravovoho rehuliuвання finansovoho monitorynhu [Modern aspects of legal regulation of financial monitoring]. Analytical and comparative law, No. 1. Pp. 423–426. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.01.69> [in Ukrainian].

4. Dubyna, M.V. (2021). Doslidzhennia zmistu definitsii finansovyi monitorynh [Research into the content of the definition of financial monitoring. Problems and prospects of economics and management], No. 3(3). Pp. 253–258. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/63632> [in Ukrainian].

5. Dmytrenko, E.S. (2014). Finansovo-pravovyi mekhanizm protyidui lehalizatsii dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom [Financial and legal mechanism for combating the legalization of proceeds from crime]. Modern trends in the development of the rule of law in Ukraine and the world: collection of scientific articles based on the materials of the II International Scientific and Practical Conference, (April 10, 2014). Zhytomyr: ZhNAEU, Pp. 136–137. URI: <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/2010/27402> [in Ukrainian].

6. Utkina, M.S. (2022). Finansovyi monitorynh vs finansovyi control [Financial monitoring vs financial control]. The III rd International scientific and practical conference – Modern research in world science, SPC–Sci-conf. com. ua. Pp. 1858–1862. URL: <https://surl.li/uodpor> [in Ukrainian].

7. Smahlo, O. (2021). Funktsionuvannia systemy finansovoho monitorynhu v Ukraini [The functioning of the financial monitoring system in Ukraine]. Economy and Society, No. 26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-28> [in Ukrainian].

8. Utkina, M.S. (2023). Finansovyi monitorynh yak instrument zapobihannia finansovomu teroryzmu: novi vyklyky ta perspektyvy [Financial Monitoring as a Tool for Preventing Financial Terrorism: New Challenges and Prospects]. Academic Visions, No. 20. Pp. 1–7. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/431/386> [in Ukrainian].

9. Vynnychenko-Kumkova, L., & Kashchuk, K. (2024). Finansovyi monitorynh u sferi protyidui vidmyvanniu hroshei: poniattia ta mizhnarodni aspekty [Financial monitoring in the field of combating money laundering: concepts

and international aspects]. *Young Scientist*, No. 4(128). Pp. 151–156. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-4-128-13> [in Ukrainian].

10. Komisarov, O.H., Skrypka, O.Iu., & Sobakar, O.A. (2015). *Pervynnyi finansovyi monitorynh u sferi zapobihannia ta protydii lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, i finansuvanniu teroryzmu* [Primary financial monitoring in the field of prevention and counteraction to the legalization (laundering) of proceeds from crime and the financing of terrorism]: monograph. Dnipropetrovsk, 184 p. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/600> [in Ukrainian].

11. Pleskun, I.V. (2019). *Teoretychnyi pidkhid do vyznachennia sutnosti poniattia ryzyk-kontroliu kliientiv bankiv v systemi finansovoho monitorynhu* [Theoretical approach to defining the essence of the concept of risk control of bank clients in the financial monitoring system]. *Black Sea Economic Studies*, No. 45. Pp. 157–163. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.45-29> [in Ukrainian].

12. Kovch, T.B. (2011). *Formuvannia systemy finansovoho monitorynhu v bankivskii sferi Ukrainy* [Formation of a financial monitoring system in the banking sector of Ukraine]. *Academic texts of Ukraine*, URL: <https://uacademic.info/ua/document/0412U000009#!> [in Ukrainian].

13. Havrylyshyn, A.P. (2008). *Shchodo pytannia poniattiinoho aparatu «finansovyi monitorynh»* [On the issue of the conceptual apparatus of «financial monitoring»]. *Organizational and legal support for the activities of regulatory and law enforcement bodies in the field of economic management: current problems and development prospects: materials of the All-Ukrainian scientific and practical conference (Irpın, June 6, 2008)*. Irpin: National Department of State Statistics of Ukraine, 588 p. [in Ukrainian].

14. Dovhan, Zh.M. (2011). *Indykatory ta monitorynh finansovoi stiikosti bankivskoi systemy* [Indicators and monitoring of financial stability of the banking system]. *Bulletin of TNEU*, No. 2. Pp. 31–41. URL: <https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/228> [in Ukrainian].

15. Bormotova, M.V., & Mukhina, K.O. (2015). *Doslidzhennia sutnosti poniattia finansovyi monitorynh* [Research into the essence of the concept of financial monitoring]. *Bulletin of the Economy of Transport and Industry*, No. 50. Pp. 214–217. DOI: <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i50.53068> [in Ukrainian].

16. Biriukova, I.H. (2012). *Osnovni problemy finansovoho monitorynhu u protydii lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom* [Main problems of financial monitoring in combating the legalization (laundering) of proceeds from crime]. *Scientific Bulletin of the National University of the State Tax Service of Ukraine (Economics, Law)*, No. 1(56). Pp. 235–241. [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 23.10.2025 р.

Дата прийняття статті до друку: 10.11.2025 р.